

Bemærkninger til foranstående forslag til folketingsbeslutning

Indledning

UNIDOs hidtidige virksomhed

FNs generalforsamling besluttede i 1966 at oprette en organisation for industriel udvikling (United Nations Industrial Development Organisation – UNIDO). Organisationens formål er at fremme industrialiseringen i udviklingslandene og at virke som udøvende organ inden for FN-systemet i industriudviklingsspørgsmål. Organisationen har et styrelsesråd på 45 medlemmer, og organisationens virksomhed finansieres af midler fra FN's almindelige budget. UNIDOs sekretariat, som ledes af en eksekutivdirektør, har sæde i Wien. Danmark er indvalgt i styrelsesrådet for en 3-årig periode fra 1. januar 1981.

UNIDO har hidtil afholdt 3. generalkonferencer med deltagelse af alle FN medlemslande. Den første afholdtes i 1971 i Wien, den anden i 1975 i Lima og den tredje i 1980 i New Delhi. På Lima-konferencen vedtoges den såkaldte Lima-deklaration og et handlingsprogram, der begge vedrører industriel udvikling og økonomisk samarbejde. Lima-konferencen tog også initiativ til et konsultationssystem mellem de industrialiserede lande og udviklingslandene. I konsultationerne deltager bl. a. repræsentanter for industri- og lønmodtagerorganisationer. Industrilandene lægger vægt på, at disse konsultationsmøder, som afholdes inden for de enkelte industrisektorer, ikke træffer bindende beslutninger, mens udviklingslandene i højere grad betragter konsultationssystemet som et intergouvernementalt system, hvor der kan træffes bindende beslutninger.

UNIDOs samlede faglige bistand, herunder administrationsomkostninger, er i de seneste år opgjort til ca. 100 mill. US\$ årligt. Den faglige bistand omfatter forskellige former for støtte til udviklingslandenes industrialisering, udsendelse af eksperter, gennemførelse af forundersøgelser til projekter, diverse informationsmateriale om teknologi, uddannelsesprogrammer, afholdelse af seminarer og symposier om industrispørgsmål. Bistanden finansieres dels gennem FN's udviklingsprogram (UNDP), dels gennem industriudviklingsfonden, som er etableret under UNIDO. Fonden, som forventedes at nå op på en størrelse på ca. 50 mill.

US\$, har imidlertid langt fra nået den forventede størrelse.

Omdannelse af UNIDO til særorganisation inden for FN-systemet

Lima-konferencen i 1975 anbefalede, at UNIDO blev omdannet til en selvstændig organisation inden for FN-systemet. Ved oget administrativ og budgetmæssig selvstændighed forventedes organisationen at kunne gennemføre sine opgaver mere effektivt. UNIDOs nye statut skulle også markere den politiske og økonomiske betydning af oget industrialisering inden for rammerne af en ny økonomisk verdensorden.

FNs generalforsamling vedtog på den 7. særlige samling i 1975 en resolution, hvori Lima-konferencens anbefaling bekræftedes, og en mellemstatslig komité oprettedes for at udarbejde en statut for UNIDO. Den forberedende komité afholdt i 1976 og 1977 i alt 5 møder. I 1977 besluttede FN's generalforsamling at indkalde en konference, som skulle vedtage den nye statut for UNIDOs omdannelse til særorganisation inden for FN. Konferencen mødtes fra 20. februar til 11. marts 1978, uden at man kunne nå til enighed. Generalforsamlingen indkaldte derfor på ny konferencen.

Konferencen afholdtes i Wien fra 19. marts til 8. april 1979 og afsluttede med vedtagelsen af en slutakt og godkendelse af den nye statut. I denne konference deltog 82 stater, hvoraf 74, herunder Danmark, tilsluttede sig slutakten. Særorganisationsstatuten blev undertegnet i Wien den 5. oktober 1979.

Resumé af statuttens indhold

Statuten består af en præambel, 29 artikler og 3 bilag. I artikel 1 fastslås, at organisationen skal fremme industriel udvikling i udviklingslandene for derved at støtte oprettelsen af en ny økonomisk verdensorden. UNIDO skal også virke for industriel udvikling og samarbejde på industrirådet såvel på globalt, regionalt og nationalt plan som inden for de enkelte sektorer.

Den nye særorganisations hovedfunktioner defineres i artikel 2. Det hedder heri bl. a., at UNIDO skal fremme og i nødvendigt omfang yde bistand til udviklingslandene i forbindelse med ophjælp-